

Obsah

Autoři hesel	V
Obsah.....	VII
Předmluva	XVII
Zvláštní poděkování	XIX
Seznam zkratk	XXI
A	
Abdikace.....	1
Abolice	1
Acquis communautaire/Únie.....	2
Advokacie.....	3
Agraciace.....	8
Aklamace.....	8
Akt o priamych a všeobecných voľbách poslancov Zhromaždenia	9
Albánie – ústavní systém	9
Amnestie.....	10
Andorra – ústavní systém.....	12
Anglo-americký systém miestnej správy	12
Argentinská republika (Argentina).....	13
Australský svaz (Austrálie).....	14
Azyl	17
B	
Belgie – ústavní systém	21
Bikameralismus.....	22
Brazílie – ústavní systém	25
Brown Oliver et al. v. Board of Education of Topeka et al., 347 US 483 (1954).....	26
Bulharsko – ústavní systém	26
C	
Cenzura.....	29
Cenzus	30
Č	
Česká republika	33
– Česká národní banka.....	33
– Forma vlády	34
– Hlavní město Praha.....	35
– Moc výkonná	36
– Národnostní menšiny	37
– Nejvyšší kontrolní úřad.....	39
– Obecné soudy.....	40
– Parlament	41
– Parlament České republiky – volby do komor	46

– Politické strany	52
– President republiky	57
– Státní symboly České republiky	60
– Ústava České republiky – bezpečnost	66
– Ústava České republiky – moc soudní	69
– Ústava České republiky – státní zastupitelství	71
– Ústavní pořádek	72
– Ústavní soud	74
– Územní samospráva	78
– Vláda	78
– Volební soudnictví ČR	80
– Volební systém	83
Československo	89
– Federace	89
– Ústavní rozdělení	91
– Ústavní soudnictví	93
– Ústavní vývoj	95
Čína – ústavní systém	108
Členské státy EÚ (povaha členstva v EÚ)	112
D Daně – ústavní význam	115
Dánské království	115
Dánské království – ústavní systém	117
Decentralizace	117
Deklarace práv člověka a občana z roku 1789 – ústavní význam	118
Deklarace práv všeobecná – ústavní význam	126
Dělba moci	128
– Pojetí	128
– Vývoj a koncepce	131
Demokracie	134
– Přímá	134
– Representativní	136
Dítě – ústavní pojem	138
Dobrá správa	141
Domovní prohlídka – ústavní pojetí	142
Důstojnost – ústavní pojem	144
E Estonsko – ústavní systém	145
Etnicita	145
Európska centrálna banka	146
– Európsky systém centrálných bánk	147
Európska hospodárska a menová únia	148
Európska investičná banka	149
Európska jednotka pre súdnu spoluprácu (Eurojust)	150
Európsky hospodársky priestor	150
Európsky menový systém	152
– Európska mena – euro	152
– Európska menová jednotka	153
Európsky policajný úrad (Europol)	154
Eurozóna	154

Euthanasie – ústavní pojetí	154
Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod	155
Evropská unie – instituce	161
– Dohovor o niektorých spoločných inštitúciách Európskych spoločností ...	161
– Európska komisia.....	161
– Evropská rada	162
– Evropský parlament.....	163
– Evropský soudní dvůr.....	165
– Predbežná otázka	169
– Rada EU.....	171
– Rozhodnutia ESD	173
– Účetní dvůr	176
– Zlučovacia zmluva (Zmluva o fúzii).....	176
Evropská unie – právo	177
– Primárne právo.....	177
– Publikácia sekundárneho práva EÚ.....	180
– Sekundárne právo	180
– Všeobecné právne zásady práva EÚ.....	186
Evropská unie – smlouvy – primární právo.....	187
Evropská unie – ústavní povaha	190
Evropské právo.....	194
Evropský soud pro lidská práva.....	196
Evropský unijní dohodový systém.....	201
– Medzinárodné dohody EÚ v druhom a treťom pilieri.....	201
– Medzinárodné dohody uzatvorené ES a dohody zaväzujúce ES	201
– Piliře EU	204
– Policajná a súdna spolupráca EÚ v trestných veciach	205
F Federace	207
– Modely	207
– Socialistická.....	212
– Vznik.....	213
Finská republika (Finsko)	215
Finská republika – ústavní systém	215
Forma státu – pojetí	217
Forma vládnutí	219
– Autoritářská.....	219
– Demokratická.....	221
Forma vlády	223
– Parlamentní	223
– Pojetí	224
– Presidentská	226
Francie.....	227
– Forma vlády.....	227
– Ústavní rada	229
– Ústavní systém.....	234
– Volební systém.....	241
G Gerrymandering	245

H	Hlava státu.....	247
	Hlavní město	250
	Hmotná nouze	250
	Hmotné zabezpečení	251
	Hmotné zabezpečení – ústavní pojem.....	252
Ch	Charta základních práv EU	255
	Chilská republika (Chile).....	256
	Chorvatsko – ústavní systém	257
I	Imunita	259
	Indemnita.....	261
	Indie – ústavní systém.....	261
	Inkompatibilita	263
	Interpelace	264
	Irsko – ústavní systém.....	265
	Island	266
	Islandská republika – ústavní systém.....	268
	Itálie – ústavní systém.....	268
	Izrael	270
J	Japonsko – ústavní systém	277
	Jazyk v soudním užití.....	279
	Jednací řád.....	281
	Jižní Afrika (Jihoafrická republika)	282
K	Kanada – ústavní systém.....	285
	Kandidátní listina	285
	Koalice	287
	Komunitárne právo.....	288
	Konanie o nečinnosť inštitúcií ES a ECB.....	288
	Konanie o porušenie Zmluvy	291
	Konfederace	295
	Konštitucionalizmus EÚ	296
	Kontinentálny systém miestnej správy	297
	Kontradiktornost.....	298
	Kontrasignace.....	300
	Kontrola ústavnosti	301
	Kraj.....	303
L	Legitimita moci.....	305
	Lidská práva	308
	Lidská práva – historická východiska.....	309
	Lichtenštejnsko – ústavní systém.....	312
	Listina základních práv a svobod.....	312
	Listovní tajemství.....	314
	Litva – ústavní systém	318
	Lotyšsko – ústavní systém	318

M	Maďarsko – ústavní systém	321
	Mandát.....	321
	Marbury v. Madison, 5 U. S. 137 (1803).....	323
	Mexiko – ústavní systém	324
	Mezinárodní smlouva jako pojem.....	325
	Milost	330
	Mimořádné opravné prostředky	331
	Ministerstvo.....	343
	Mladistvý.....	343
	Moc soudní – obecně	344
	Moldavsko – ústavní systém.....	347
	Monako – ústavní systém.....	348
	Monarchie.....	348
	Monarchie – dualistická	350
	Montesquieu Charles – ústavněprávní význam	351
	More Thomas – ústavněprávní význam.....	353
	Mučení – zákaz	356
N	Nacionalismus	359
	Národ – ústavní význam	360
	Národnostní menšiny	361
	Nebezpečí trestního stíhání – ústavní základ.....	364
	Nedotknutelnost osoby	365
	Německo.....	369
	– Spolkový stát.....	369
	– Ústavní soudní pravomoc	374
	– Ústavní systém.....	379
	Nerozumnost – ústavní obsah	386
	Neslučitelnost	386
	Nezávislost	389
	Nizozemsko – ústavní systém.....	390
	Norské království – ústavní systém	390
	Norsko – ústavní orgány	392
	Nucená práce – zákaz.....	393
O	Občanství Evropské unie	395
	Obec	396
	Obviněný – obžalovaný	398
	Odepření výpovědi – ústavní základ.....	401
	Odlišná stanoviska – srovnávací pohled.....	402
	Odpovědnost – ústavní.....	411
	Odpovědnost veřejné moci – ústavní pojetí.....	412
	Ochrana lidského plodu – ústavní rozsah	414
	Ochrana zdraví	415
	Okolnosti vylučující protiprávnost.....	416
	Ombudsman	418
	Osoba blízká – ústavní základ	419
	Osobní práva zaměstnanců – ústavní základ	420
	Osobnost v ústavní funkci.....	422

P	Pluralismus – ústavní význam	423
	Podpis osoby – ústavní význam	424
	Politické strany	426
	– Funkce při formování veřejné moci	426
	– Pojem, ústavní povaha	428
	– Ústavní základy	432
	Polská republika – ústavní systém	434
	Portugalsko – ústavní systém	449
	Povinnosti občanů – pojetí	450
	Právní stát – ústavní význam	451
	Právo na náhradu škody	453
	Právo na práci	454
	Právo na soudní ochranu	455
	Právo na spravedlivý proces	463
	– Doktrína ÚS ČR	463
	– Jako právo	470
	Právo na spravedlnost	478
	Právo na vzdělání	481
	Právo na život	482
	Právo petiční	484
	Právo sdružovací	485
	Právo shromažďovací	486
	Právo volební – pojem, obsah, principy	488
	Právomoci ES/EÚ	491
	Princíp proporcionality	492
	Princíp subsidiarity a proporcionality	492
	Prohlášení nezávislosti (Declaration of Independence)	493
	Promulgate	494
	Proporcionalita	495
	Průtahy v řízení	501
	Přirozené právo – ústavní doktrína	502
R	Rakousko	505
	– Spolkový stát	505
	– Ústavní soudní pravomoc	508
	– Ústavní systém	513
	Ratifikace	518
	Res iudicata	520
	Revoluce	520
	Rodiče – ústavní pojem	521
	Rodičovství – ústavní pojem	523
	Rodina – ústavní pojem	523
	Rousseau Jean-Jacques – ústavněprávní význam	525
	Rovnoprávnost – ústavní princip	528
	Rovnost účastníků řízení	530
	Rozhodnutí Evropské unie	532
	– Ahmed Ali Yusuf a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise (rozsudek ESD – Soudu prvního stupně z 21. 9. 2005)	532
	– Alexander Dory (rozsudek ESD z 11. 3. 2003)	533

– Brasserie du Pêcheur a Factortame (rozsudek ESD z 5. 3. 1996).....	533
– CILFIT (rozsudek ESD)	534
– Erich Stauder v. Město Ulm (rozhodnutí 29/69)	535
– Francovich (rozsudek ESD).....	535
– Gerhard Köbler (rozsudek z 30. 9. 2003)	536
– Gözütok a Brügge (rozsudek ESD z 11. 2. 2003).....	537
– Hoechst AG v. Komise (rozhodnutí 46/87 a 227/88)	538
– Internationale Handelsgesellschaft (rozsudek ESD)	539
– Jégo-Quéré (rozsudek ESD z 1. 4. 2004)	539
– Kühne a Heitz (rozsudek ESD z 13. 1. 2004)	540
– Les Verts (rozsudek ESD z 23. 4. 1986)	541
– Liselotte Hauer (rozsudek ESD z 13. 12. 1979).....	541
– Liselotte Hauer v. Porýní-Falc (rozhodnutí 44/79).....	542
– Micheletti (rozsudek ESD ze 7. 7. 1992)	542
– Omega (rozsudek ESD z 14. 10. 2004).....	543
– Rámcové rozhodnutí o trestněprávní ochraně životního prostředí (rozsudek ESD z 13. 9. 2005)	544
– Rosmarie Kapferer (rozsudek ESD z 16. 3. 2006).....	544
– Simmenthal (rozsudek ESD z 9. 3. 1978)	545
– Society for the Protection of Unborn Children Ireland Ltd. v. Grogan (rozhodnutí C-159/90)	545
– Tanja Kreil (rozsudek ESD z 11. 1. 2000).....	546
– Traghetti del Mediterraneo (rozsudek ESD z 13. 6. 2006)	547
– Van Gend en Loos v. Nizozemská celní správa (rozhodnutí 26/62)	548
Rozhodnutí Nejvyššího soudu USA Marbury v. Madison.....	549
Rozhodnutí Solange I (BVerfGE 37, 271)	552
Rozhodnutí Solange II (BVerfGE 73, 339).....	553
Rumunsko – ústavní systém.....	553
Rusko – ústavní systém.....	554
Ř Řecká republika (Řecko).....	563
S Samospráva – typy	565
San Marino – ústavní systém	566
Sankce v ústavním právu	567
Skupiny vlivu	568
Slovenská republika – ústavní systém	571
Slovinsko – ústavní systém	585
Soudnictví – ústavní principy	585
Spojené státy americké – ústavní systém.....	587
Společenství národů (The Commonwealth of Nations).....	598
Spolková republika Německo – ústavní federativní stát	599
Společná zahraniční a bezpečnostná politika EÚ	603
Spolupráca EÚ v oblasti súdnicstva a vnútorných vecí	604
Spravedlivá odměna – ústavní pojem	604
Správní soudnictví – ústavní pojem.....	605
Srbsko – ústavní systém.....	606
Stát.....	607
– Národní	607
– Pojem	609

– Pojmové znaky.....	610
– Různá pojetí.....	612
– Unitární.....	614
– Vývoj států.....	615
Státní hranice.....	617
Státní občanství.....	620
Státní služba – ústavní pojem.....	623
Státní území.....	624
Střet zájmů.....	627
Suverenita – ústavní význam.....	628
Svědék.....	629
Svoboda.....	630
Svoboda myšlení.....	631
Svoboda projevu.....	633
Svoboda tisku.....	641
Svoboda tvorby.....	642
Svoboda vyznání.....	643
Svobodná soutěž politických sil – ústavní pojem.....	644

Š Španělské království (Španělsko).....	647
Švédské království (Švédsko).....	649
Švédské království – ústavní systém.....	650
Švýcarská konfederace (Švýcarsko).....	651

T Trest.....	655
Trest smrti – ústavní pojetí.....	656
Trestní řízení.....	657
Trestný čin.....	659

U Ukrajina – ústavní systém.....	663
Úřední vestník EÚ (skr. Ú. v. EÚ).....	668
Úřední jazyky EU.....	671
Ústava.....	672
– Historické modely.....	672
– Interpretace.....	673
– Ochrana.....	675
– Pojem.....	676
– Předmět úpravy.....	679
Ústavně konformní výklad.....	683
Ústavní pořádek.....	689
Ústavní právo.....	691
Ústavní soudnictví – pojem.....	693
Ústavní stížnost.....	696
Ústavní zákon.....	699
Ústavodárná moc.....	700
Ústnost jednání.....	702
Uzavírací klauzule.....	704
Územní členění – pojetí.....	709

V	Vatikán – ústavní systém.....	711
	Vazba, resp. jiné omezení svobody.....	712
	Velezrada.....	716
	Velká Británie – Human Rights Act 1998.....	717
	Velká Británie – ústavní systém.....	717
	Veřejnost jednání.....	720
	Veřejný ochránce práv.....	722
	Většina – zásada.....	725
	Vina jako ústavněprávní pojem.....	727
	Vlastnictví – ústavní pojem.....	728
	Vlastnictví v Listině.....	730
	Volby.....	731
	Výkon trestu odnětí svobody.....	734
	Výkonná moc – ústavní pojetí.....	735
	Vyvlastnění – ústavní pojem.....	736
	Vztah ústavního práva a mezinárodního práva veřejného.....	737
Z	Zadržení.....	741
	Zásada inštitucionálnej rovnováhy.....	743
	Zásada projednací.....	743
	Zatčení.....	745
	Zbierka rozhodnutí Súdneho dvora a Súdu prvého stupňa (fr. skratka Rec, angl. ECR).....	746
	Způsobilst mít práva.....	746
Ž	Ženy – ústavní pojem.....	749